

Οίτη: ένα βουνό ιδιαίτερου φυσικού κάλλους

Δρ Αλεξάνδρα Σολωμού, Ερευνήτρια Βαθμίδας Δ΄
Ινστιτούτο Μεσογειακών και Δασικών Οικοσυστημάτων

Ο Εθνικός Δρυμός Οίτης, ως προστατευόμενη περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, θεσμοθετήθηκε το 1966, με σκοπό τη διατήρηση και την προστασία της πλούσιας πανίδας και χλωρίδας καθώς και των ιδιαίτερων γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών του βουνού. Η Οίτη αποτελεί ένα από τα ομορφότερα βουνά της Στερεάς Ελλάδας που δεσπόζει πάνω από τον κάμπο της Λαμίας και την κοιλάδα του Σπερχειού. Υπάγεται στον νομό Φθιώτιδας, με μικρό τμήμα της στον νομό Φωκίδας. Στα νότια συνδέεται με την Γκιώνα και τα Βαρδούσια και στα ανατολικά με το όρος Καλλίδρομο. Ο Εθνικός Δρυμός Οίτης είναι ο τρίτος σε έκταση εθνικός δρυμός της χώρας μας με έκταση 70.000 στρέμματα (περίπου το ένα τέταρτο του ορεινού όγκου της Οίτης), από τα οποία 33.700 στρέμματα αποτελούν τον πυρήνα και τα υπόλοιπα την περιφερειακή ζώνη.

Στη μυθολογία η Οίτη είναι γνωστή ως το βουνό όπου πέθανε

ο μυθικός ήρωας Ηρακλής. Στο οροπέδιο Καταβόθρα υπάρχουν ερείπια αρχαίου ναού γνωστού ως «Πυρά Ηρακλέους», όπου εκεί κάπκε σε «πυρά», αλλά και ένα βάραθρο (καταβόθρα), το οποίο συγκεντρώνει τα νερά του οροπεδίου. Παλαιότερα όλο το βουνό ονομάζονταν «Καταβόθρα» κι έτσι είναι γνωστό στη δημοτική ποίηση.

Το μεγαλύτερο μέρος Οίτης καλύπτεται από δάση κεφαλληνιακής ελάτης (*Abies cephalonica*, οικογένεια: Pinaceae). Μικρότερη έκταση καταλαμβάνουν, στα χαμηλότερα υψόμετρα, δάση αείφυλλων πλατύφυλλων (αριές, πουρνάρια, φιλλύκια, κουμαριές, γλιστροκουμαριές), δάση πλατύφυλλης δρυός και μικτά δάση ελάτης-δρυός στα νότια και δυτικά τμήματα του ορεινού όγκου.

Πάνω από τη ζώνη των δασών, στα εκτεταμένα οροπέδια αναπτύσσεται πλούσια λιβαδική βλάστηση καθώς και μορφές προσκεφαλαίων θάμνων από κέδρα και αστραγάλους.

Σε πετρώδεις πλαγιές του βουνού υπάρχουν αιωνόβια άτομα μαλόκεδρου, *Juniperus foetidissima* (οικογένεια: Cupressaceae),

Veronica oetaea

Allium lagarophyllum

Narcissus poeticus

ένα είδος κέδρου (αρκεύθου) που αγαπάει το μεγάλο υψόμετρο. Τέλος, κοντά στα ρέματα απαντώνται κυρίως πλατάνια, ιτιές και σκλήθρα.

Η Οίτη κρύβει έναν ανεκτίμητο χλωριδικό πλούτο και για τον λόγο αυτό είναι γνωστή και ως «το βουνό των λουλουδιών». Η γεωλογική ιστορία της, οι ιδιόμορφες κλιματικές συνθήκες και η ποικιλομορφία του τοπίου έχουν δημιουργήσει μια εντυπωσιακή ποικιλία οικολογικών συνθηκών, ιδανικών για την εμφάνιση μεγάλης ποικιλίας φυτών. Μέχρι στιγμής έχουν καταγραφεί τουλάχιστον 1.153 είδη φυτών, μεταξύ των οποίων 79 ελληνικά ενδημικά και 2 τοπικά ενδημικά, δηλαδή είδη που απαντώνται αποκλειστικά στην Οίτη: η βερονίκη της Οίτης, *Veronica oetaea* (οικογένεια: Veronicaceae) και ένα είδος άγριου κρεμμυδιού, το *Allium lagarophyllum* (οικογένεια: Alliaceae). Περιλαμβάνει είδη, χαρακτηριστικά της ορεινής Στερεάς Ελλάδας αλλά και βορειότερων βουνών. Ιδιαίτερα εντυπωσιακά αγριολούλουδα είναι επίσης ο νάρκισσος των ποιητών *Narcissus poeticus* (οικογένεια: Amaryllidaceae) που ανθίζει στα οροπέδια μεγάλου υψόμετρου στις αρχές του καλοκαιριού και ο κόκκινος κρίνος *Lilium calchedonicum* (οικογένεια: Liliaceae) που φυτρώνει σε ξέφωτα του δάσους.

Στα δάση της Οίτης υπάρχει επίσης μεγάλη ποικιλία θηλαστικών, όπως λύκος, ζαρκαδί και αγριόγιδο καθώς και άλλα μικρότερα είδη θηλαστικών. Η Αρκούδα *Ursus arctos* (οικογένεια: Ursidae) έχει κάνει πρόσφατα την επανεμφάνισή της, προερχόμενη από την οροσειρά της Πίνδου και η Οίτη αποτελεί, ίσως, το νοτιότερο όριο εξάπλωσής της.

Το αγριόγιδο *Rupicapra rupicapra* (οικογένεια: Bovidae) είναι από τα ενδιαφέροντα είδη της Οίτης και κοσμεί τις άγριες χαράδρες της. Ο πληθυσμός του είναι μικρός και απειλείται

Canis lupus

Lilium calchedonicum

από τη λαθροθηρία. Από τα είδη ερπετών και αμφίβιων, ξεχωρίζουμε τον αλπικό τρίτωννα *Mesotriton alpestris* (οικογένεια: Salamandridae), μάλλον κοινό στα λιμνία των μεγάλων υψομέτρων του βουνού και την κιτρινομπομπίνα *Bombina variegata* (οικογένεια: Bombinatoridae), ένα μικρό είδος φρύνου που επίσης απαντάται σε σχετικά μεγάλα υψόμετρα.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η Οίτη φιλοξενεί χαρακτηριστικά πουλιά των ορεινών οικοσυστημάτων, όπως η πετροπέρδικα *Alectoris graeca* (οικογένεια: Phasianidae), ο χρυσαετός *Aquila chrysaetos* (οικογένεια: Accipitridae) καθώς και άλλα αρπακτικά πουλιά, μικροπούλια και δρυοκολάπτες. Στην Οίτη επίσης απαντάται ο αιγωλιός *Aegolius funereus* (οικογένεια: Strigidae), ένα μικρόσωμο είδος κουκουβάγιας που ενώ δεν είναι ασυνήθιστο στη Βόρεια Ευρώπη, έχει παρατηρηθεί ελάχιστες φορές στη χώρα μας. Η Οίτη είναι ένα από τα νοτιότερα σημεία παρουσίας του αιγωλιού και του σταχτή δρυοκολάπη *Picus canus* (οικογένεια: Picidae).

Η προστασία και διαχείριση του Εθνικού Δρυμού Οίτης και της ευρύτερης περιοχής του όρους έχει ανατεθεί στον Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης, Κοιλιάδας Σπερχειού και Μαλιακού Κόλπου, που είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και εποπτεύεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ο Φορέας ιδρύθηκε με τον Ν. 3044/2002, βάσει των διατάξεων του Ν. 2742/1999, με την επωνυμία Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης και σκοπό την προστασία και διαχείριση του Εθνικού Δρυμού Οίτης και της ευρύτερης περιοχής του όρους Οίτη. Σύμφωνα με τον Ν. 4519/2018 «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις», ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης μετονομάστηκε σε Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης, Κοιλιάδας Σπερχειού και Μαλιακού

Capreolus capreolus

Rupicapra rupicapra

Κόλπου και η χωρική αρμοδιότητά του αυξήθηκε σημαντικά, περιλαμβάνοντας πλέον εκτός από την υφιστάμενη κατά την έναρξη ισχύος του περιοχή ευθύνης και άλλες πέντε περιοχές του Δικτύου Natura 2000, που αφορούν την Κοιλιάδα Σπερχειού και τον Μαλιακό Κόλπο, καθώς επίσης τα όρη Καλλίδρομο, Όθρυ και Τυμφρηστό (Βελοούχι).

Κύριες δράσεις του Φορέα είναι: η παρακολούθηση και προστασία της βιοποικιλότητας και γενικότερα των οικοσυστημάτων της περιοχής ευθύνης του, η διατύπωση γνώμης για δραστηριότητες εντός της προστατευόμενης περιοχής, η φύλαξη-επίοπτευση της περιοχής, η ενημέρωση-ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και των επισκεπτών για την ανάγκη προστασίας και αειφορικής διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής, η ανάπτυξη συνεργασιών με ερευνητικά κέντρα, πανεπιστημιακά ιδρύματα και τοπικούς φορείς.

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να αναφερθεί ότι η βιοποικιλότητα του Εθνικού Δρυμού Οίτης αποτελεί ένα πολύτιμο κομμάτι της Φύσης και του δασικού οικοσυστήματος. Πέρα από την αυταξία των ενδημικών ειδών, ως αναπόσπαστα τμήματα της φυσικής

Mesotriton alpestris

ιστορίας του Εθνικού Δρυμού, η ανάδειξη του φυσικού πλούτου των Δρυμού, μπορεί να συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη του. Η συστηματική παρακολούθηση της Βιοποικιλότητας και η συνέχιση των διαχειριστικών δράσεων, θα επιτρέψουν αυτός ο πλούτος να διατηρηθεί και να κληροδοτηθεί αλώβητος στις επόμενες γενιές.

Σύνδεσμοι

Ένα Βουνό Γεμάτο Ομορφιές και Μύθους

(https://oiti.gr/sites/default/files/Oiti_36selidoEntygo_NEW.PDF)

Πρόγραμμα LIFE ForOpenForests για την προστασία της Οίτης

(<https://www.foropenforests.org/>)

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Οίτης, Κοιλιάδας Σπερχειού και Μαλιακού Κόλπου (Φωτογραφίες από το αρχείο του Φορέα) (<https://oiti.gr/>)

Πληροφορίες: Ινστιτούτο Μεσογειακών και Δασικών Οικοσυστημάτων,
Τέρμα Αλκμάνος, 115 28 Ιλίσια, Αθήνα, τηλ.: 210 7784850,
e-mail: solomou@fria.gr, www.fria.gr

